Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° 6183

NĂM THỨ MƯỜI BỐN — SỐ THỨ 2763 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ SÁU 4 JUIN 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI: Người lấy báo tại bản-quán hoặc tại các cửa hàng có lĩnh bán lẻ	Người đem đến nhà	Gửi sở Giây thép	Bắc-kỳ Trung-kỳ và Ai-lao	Nam-kỳ, Đại-Pháp và các thuộc-địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm.	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng.	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng.	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng.	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
4e page: Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái kết-quả việc cải-lương hương-chính và cách chỉnh-đốn nên thế nào?

(Tiếp theo)

Hội đồng hương-chức cũ mà cải lương đặt ra hội-đồng hương-chức mới, thì cái cách bầu cử, do các họ trong làng cử ra mỗi họ một người là công bằng lắm rồi. Cái chức quyền của hội-đồng hương-chức mới, như trong nghị-định, cũng là kiêm cả việc công-ích trong làng và việc thừa-hành với quan cũng không khác gì hội-đồng hương-chức cũ, chỉ khác là xưa kia cái chức quyền ấy không có lập thành điều-lệ nhất-định, mỗi việc thu phát không có sổ sách gì, các quan nhà nước lại không hề can-thiệp đến, mà bây giờ thì cái chức quyền ấy có điều-lệ của chính-phủ phân phó nhất-định, việc quan việc làng các khoản thu phát đều có sổ sách phân minh, lại có các quan nhà-nước nhất nhất cái gì cũng trông nom đến, như thế thật là dàng buộc kỹ-càng giữ gìn cẩn thận hơn trước lắm rồi; điều ấy không cần phải canh cải gì cho lắm nữa. Duy có một điều, theo thói quen ở các làng, thì chánh phó lý với hội-đồng hương-chức trong làng bao giờ cũng vẫn là người đồng công cộng sự; hội-đồng hương-chức giúp chánh phó lý làm việc quan mà chánh phó lý tùy tòng với hội-đồng hương-chức làm việc làng; chánh phó lý có trách-nhiệm đối với quan mà cũng phải có trách-nhiệm đối với hội-đồng hương-chức làng; hội-đồng hương-chức chủ-trương công việc làng mà đối với chánh phó lý cũng giám thị cả công việc quan nữa; chánh phó lý với hội-đồng hương-chức không có thể đứng riêng rẽ ra mỗi đằng một cánh mà không đồng tâm hiệp lực với nhau; nên thiết nghĩ từ nay trở đi chánh phó lý cũng đều do hội-đồng tộc-biểu cử ra, cũng là người trong hội đồng hương-chức, cũng như chánh phó hội thủ quĩ, thư-ký và hộ-lại v. v. như thế thì việc chính-trị trong làng, cơ-quan mới thống-nhất, trật-tự mới chỉnh-tề, không khi nào xẩy ra những chuyện rắc-rối lôi-thôi về chức quyền xung đột mà bãi được cái lệ bàu cử chánh phó lý, đỡ được chán sự phiền phí trong vụ bầu cử như từ trước đến nay.

Còn đến cái hội đồng kiểm-đốc là đặt ra cốt để khôi-phục cái địa-vị, cái chức quyền của các cụ tiên cụ chỉ tức là các vị hưu quan, các ông thân-sĩ và các nhà có tài học, có kiến-thức trong các làng thì cứ nên chiều khoản lệ cũ trong các làng, ủy các ông tiên thứ chỉ chức sắc kỳ cựu trong làng tự tổ-chức thành cái hội-đồng ấy, mà nhà-nước công-nhận cho được có cái địa-vị quí hơn hết trong làng, cái chức quyền cai quản tất cả trong làng, y như cái địa-vị, cái chức quyền các cụ tiên cụ chỉ ngày trước, không phải cấp văn-bằng, định ngôi thứ gì cả, vì những người ấy tức là những người đã có văn-bằng sang trọng, ngôi thứ sẵn sàng cả rồi, nhưng phải có cái ủy-nhiệm-trạng của nhà-nước định rõ chức quyền cho; mà chức quyền xin cho y như chức quyền tiên-chỉ cũ: sổ dự-toán thu chi trong làng tuy do hội-đồng hương-chức khởi thảo, bài thuế, án đê, ngạch lính tuy do hội-đồng hương-chức san bổ, mà đều phải có hội-đồng chuẩn định mới được thi-hành; việc thừa hành các việc quan việc làng cũng do hội-đồng này trách cử mỗi người trong hội-đồng hương-chức giữ chuyên mỗi việc, như chánh-lý thì phải giữ việc binh lương, phó-lý thì phải giữ việc đê-điều, trương-tuần thì phải giữ việc canh-phòng, thủ-quỹ thì phải giữ việc thu chi, thư-ký thì phải giữ việc biên chép sổ sách công dân, hộ-lại thì phải giữ việc khai sinh tử giá thú và điền thổ mua bán, các tộc biểu thì giữ việc hành thu hay kiểm phát các món tiền xuất nhập trong quỹ làng, chánh phó hương-hội thì đốc xuất cả mọi người cho người nào làm trọn việc của người ấy, mỗi người mỗi việc, đối với quan chịu trách-nhiệm thế nào, thì đối với hội đồng kiểm đốc cũng phải chịu trách-nhiệm như thế; nếu ai có chuyện vi phi, thì hội-đồng kiểm-đốc được có quyền viết thư trình quan xin nghĩ phạt, hoặc cách bản bè vì phi đó; việc bầu cử các chức việc trong hội-đồng hương chức, hội-đồng tộc-biểu cũng phải trình hội-đồng kiểm-đốc trước, lựa định lấy người nào xứng đáng chức nào, thì cứ thế mà bầu cử lên quan, không ai được sinh sự cạnh-tranh gì cả, dù có kẻ sinh sự cạnh-tranh đi nữa, thì quan cũng hỏi lại ý-kiến hội-đồng kiểm-đốc, không thuận nhận không xong. Như thế thì những người có tài học, có kiến-thức mới vui lòng chịu và có thể xem xóc được việc làng, mà việc cải-lương hương-chính sau này mới mong có thành hiệu được vậy.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 31 Mai 1926

Việc nước Pháp

Pháp với Đức

Một hội-đồng khảo-cứu Pháp-Đức đã thành lập ở Luxembourg. Ngoài các nhà danh giá ở trong trường kỹ-nghệ, và kinh-tế, trong hội-đồng lại còn có: về bên Pháp, M. Charles Laurent, nguyên đại-sứ ở Berlin, công-tước de Broglie, hội-viên ở hội Bác-học làm chính-trị; về bên Đức, M Simons, nguyên thượng-thư bộ ngoại-giao; Von Simons, nguyên phó thượng-thư. Cái trách nhiệm của hội-đồng ấy, là trù những duyên-cớ nghi-kỵ lẫn nhau; sẽ có đặt hai sở, một sở ở Paris và một sở ở Berlin, để báo giúp các tin tức đích xác cho người hai nước.

Việc tài-chánh

Hội-đồng giám-định đã có lệnh đặt ra; hội-đồng sẽ xét các vấn-đề mà quan thượng-thư tài chánh hỏi ý-kiến hội-đồng.

Một cuộc bay

Ngày 7 juin này phi-hành-gia Pelletier d'Oisy lại bắt đầu bay cuộc bay Paris-Tokio.

Tại nghị-viện

Lúc đầu buổi hội đồng tại thứ dân nghị viện, M. Herriot có tuyên cáo rằng có nhiều ông nghị-viên xin chất-vấn về việc tài chánh; vậy nghĩ hỏi ý tòa nội-các muốn đến bao giờ sẽ bàn đến các lời chất-vấn ấy.

M. Briand bèn nói: « Tôi chắc rằng bàn ngay đến các lời chất-vấn ấy, sẽ sinh ra lắm nỗi khó khăn. Chớ nên lẫn cái trách-vụ của nghị-viện, với cái trách-vụ của tòa nội-các; tòa nội-các mà cứ thay đổi luôn, đó là một điều đáng lo lắm. — Tôi là một người Pháp yêu nước, rất mong rằng những người Pháp khác cũng yêu nước, nên bỏ cái thói phái bè đảng, thói những việc mưu-mô đi.

Nghị-viện hoãn bàn các lời chất-vấn, thì tòa nội-các sẽ nhân dịp ấy mà soạn một cái chương-trình, để trình hội-đồng tài-chánh quyết nghị; nếu không thì chánh-phủ không thể nào làm xong công việc đương làm, là việc cứu tiền franc.

Sau khi M. Briand diễn thuyết, nghị viện nghỉ một lúc. Đảng xã hội cấp-tiến quyết nghị không bỏ vé về việc ấy. Sau M. Briand lại diễn-thuyết, ông có nói tình thế đương lúc khó khăn, vậy xin nghị-viện bỏ vé cả, chứ nếu không bỏ vé thì làm giảm mất cái thế lực của tòa nội-các đi.

Sau soát số vé, tòa nội-các được 313 vé đối với 147 vé.

Việc ở Maroc

Quan Toàn-quyền Steeg đã đặt lễ tiếp khách ở phủ Toàn-quyền, và chủ tọa một bữa tiệc mừng tù binh ở đất Riff được về.

Một người tù-binh Pháp có nói tù-binh Tây-ban-nha bị ngược đãi thật, và lại nói có biết 32 viên quan võ Tây-ban-nha bị ngược đãi mà chết.

Lính dõng bắt được một người Đức tên là Klemp, trước đây làm cố-vấn cho Abd El-Krim.

Việc nước Anh

Thợ mỏ và chủ mỏ không ưng bản dự án quy tắc của M. Baldwin soạn; chính-phủ định mua than ở ngoại-quốc.

Việc nước Ba-lan

Thống-chế Pilsudski không nhận chức tổng-thống. Ông nói muốn nhận một chức làm việc, để hết sức lo toan việc sửa đổi lại pháp-hiến.

M. Mościcki, thứ-dân nghị-viên về đảng trung-ương, trúng cử tổng thống. Ông được 281 vé M. Bninski, nghị viên về hữu đảng được 200 vé, và M. Harek, xã-hội được 1 vé.

Việc nước Ai-cập

Có tin rằng Zaghloul pasha định giữ quyền chính.

Việc nước Nhật-bản

Ngày chủ-nhật mới rồi, ở miền tây, và miền giữa nước Nhật, nhất là ở tỉnh Hiroshima, gió bão dữ dội. Đường giao-thông bị đứt.

Phi-hành-gia Đan-mạch tên là Botved tới Osaka buổi trưa ngày hôm qua. Ngày hôm nay sẽ tới Tokio.

Có tin rằng nước Nga đã lập giao-ước về việc đặt ở Mông-cổ hai đường hỏa xa dài 300 dặm, theo như cái chánh sách của nước Nga ở Viễn-đông.

Tại cuộc hội nghị quốc-tế lao động

Trong kỳ đại hội-đồng ngày hôm nay, tại cuộc hội-nghị quốc-tế lao-động đã bàn về bản tờ-trình của ông quản-đốc sở quốc-tế lao động.

Ngày mai vẫn bàn về bản tờ trình của M. Albert Thomas.

Ngày hôm nay các tiểu ban vẫn làm việc.

(Indopacifi)

Cách đề-phòng bệnh thổ-tả

Xứ Đông-dương ta là một nơi nguồn gốc của bệnh thổ tả, cho nên hàng năm thường có dịch tả. Mới đây ở Hanoi đã có hai kỳ dịch-tả hại người nhiều lắm, vào khoảng năm 1907 và năm 1915. Hiện thời ở Haiphong, Nam-định và vài tỉnh nữa đang có dịch tả, vậy ta phải rất nên chú ý vào cách đề phòng bệnh ấy. Các nọc bệnh vẫn phảng-phất ở không khí, chỉ đợi có dịp là hại ta, mà dịp ấy là khi giời nóng nực ngày nay. Ta thường nói: đến mùa hè có các quan Ôn kéo quân lũ lượt đi bắt người. Người tri thức không tin dị đoan, lấy tiếng quan Ôn mà chỉ cho vi-trùng bệnh thổ-tả thì thực là đúng.

Bệnh thổ tả phát ra về mùa viêm nhiệt. Căn-nguyên là một con vi-trùng nhỏ mà bác sĩ Koch đã tìm ra năm 1884.

Chứng bệnh như sau này: trước hết đi rửa ra phân, sau đi như nước gạo, mà trông như những hột cơm trắng trắng, sau thổ ra nước cũng như thế; khản tiếng, chân tay cứng lại, chuột rút đau rửa. Đi ngoài và thổ một ngày đến năm bảy mươi lần, chỉ một hôm thì người rạc ra, còn có xương bọc da rồi cứ lạnh dần đi mà chết.

Những nước nôn và phân có nhiều trùng thổ-tả lắm, nước ấy mà chảy xuống ao, xuống giếng, xuống sông, hoặc khi người nhà đem quần áo bẩn giặt xuống đấy, thì bệnh lây sang người khác dễ lắm, cho nên chỗ nào đã có bệnh thì có đến hàng trăm người mắc phải một lúc. Mà hại nhất là giống ruồi nhặng; ruồi đậu vào phân rồi lại đậu vào thực phẩm, ăn phải thì lại mắc bệnh.

Nhưng mà có ăn phải con trùng tả thì mới mắc bệnh, cho nên giữ cho từng người thì cũng dễ; uống nước đun sôi, ăn đồ chín, chân tay, bát đũa rửa sạch và phải tráng nước sôi. Không được ăn hoa quả, ăn những đồ bán rong đã để ruồi đậu vào. Trước khi ăn cơm, phải rửa tay bằng xà-phòng cho kĩ.

Trong nhà có người phát bệnh thì trước hết phải mời thầy thuốc. Chỗ người ốm nằm, cấm không cho người ra vào, chỉ trừ người phục dịch mà thôi. Phân thì phải hòa với chất sát trùng, như vôi, crésyl, quần áo phải ngâm vào nước crésyl và luộc lên rồi mới mó vào. Chỗ nằm phải đổ crésyl ra đất. Khi người ốm đi khỏi phải lấy mà buồng nằm: quét vôi, rửa nhà rửa giường chiếu bằng crésyl.

Mới đây người ta đã tìm được cách chủng nọc bệnh vào người khỏe để khỏi mắc bệnh thổ-tả, cách này kiến hiệu lắm, và đang thực hành ở Nam-định.

N. V. Luyện y-sĩ ở Bắc-kỳ

Cuộc công-thải Đông-pháp

(Tiếp theo)

Mở số lần thứ mười bảy

Ngày 1er Juin 1926

1016 số sau này mỗi số trúng 100 đồng.

99.988	43.526	10.169	101.672
78.450	56.212	122.689	76.470
67.494	120.522	105.007	98.982
32.334	108.064	101.143	118.412
62.032	71.440	54.421	116.060
31.572	18.848	94.466	120.426
93.995	77.555	62.790	115.734
76.126	42.849	116.146	30.802
40.863	108.499	71.275	122.649
76.943	122.600	8.923	53.321
43.870	28.791	109.894	121.615
27.210	60.441	22.505	53.199
91.624	52.572	53.899	15.020
27.777	115.818	80.528	41.277
16.885	92.095	33.985	50.872
85.949	89.597	56.356	60.492
117.072	34.587	14.133	76.359
8.138	45.023	56.047	37.487
79.289	71.591	47.493	82.915
46.646	10.099	114.334	29.445
43.849	105.402	63.812	84.974
100.582	27.655	83.394	74.526
107.597	21.357	13.100	9.458
102.162	61.709	56.456	45.457
94.920	80.925	106.046	84.032
29.153	52.180	4.176	110.779
46.047	30.084	170.116	96.682
92.645	38.082	103.797	105.818
117.715	122.498	15.237	30.997
119.119	100.778	36.491	51.812
95.207	84.675	96.080	45.487
45.502	83.220	122.838	47.442
62.708	4.302	101.058	103.158
76.617	54.543	45.501	41.447
77.620	15.218	58.204	98.704
30.036	84.746	54.521	52.168
93.365	7.364	79.336	75.715
29.487	41.849	82.151	84.155
67.793	25.417	27.602	120.763
17.933	15.566	122.794	39.424
51.408	27.804	60.686	105.431
117.358	120.983	42.485	61.859
10.000	22.477	77.208	92.026
100.791	73.489	106.707	9.001
115.793	116.684	19.875	50.317
37.183	100.355	61.502	101.738
29.043	76.780	94.086	121.522
25.202	54.405	29.258	8.268
72.799	14.135	46.346	109.427
82.047	121.950	63.320	93.945
82.912	72.016	83.977	110.850
109.987	75.102	34.519	27.469
33.372	94.290	104.066	31.433
104.005	35.662	18.383	94.137
53.587	33.346	23.301	93.438
122.624	88.898	100.873	45.051
46.638	23.313	60.550	40.699
50.598	60.963	56.020	69.933
111.821	74.306	104.690	86.334
116.104	71.012	33.530	15.843
89.793	75.614	23.722	33.928
100.357	40.813	49.473	44.786
103.353	48.798	123.150	21.779
64.659	108.101	94.993	9.704
5.339	31.392	118.486	115.571
90.499	10.744	9.1 6	120.955
7.428	42.499	97.680	64.644
12.652	10.297	63.774	116.036
57.576	86.016	66.739	102.387
76.934	64.616	81.581	66.221
19.727	9.427	80.425	36.385
51.620	48.790	92.207	109.396
84.796	62.031	13.199	97.878
80.581	83.610	8.582	97.348
101.038	64.359	53.988	91.941
32.719	43.343	60.146	56.154
93.525	67.722	80.922	75.842
9.046	34.089	79.504	102.540
69.433	115.377	13.536	52.834
87.739	31.122	72.446	51.529
7.088	44.665	19.779	39.636
70.887	23.566	13.765	116.770
66.898	43.966	122.602	70.955
27.233	3.998	121.696	53.553
62.746	89.378	112.757	41.218
41.660	111.213	90.510	46.621
78.652	63.237	89.593	86.441
91.202	20.490	102.543	55.615
83.144	72.065	43.548	65.290
75.610	101.943	94.931	116.508
17.632	31.930	81.892	122.298
78.629	101.834	67.764	73.993
31.836	49.375	439.433	106.040
86.599	84.683	52.437	85.431
103.288	70.645	44.687	103.896
78.537	100.090	113.889	29.418
51.446	107.843	43.918	117.138
78.116	95.244	61.805	46.006
104.951	56.252	115.221	77.954
105.020	91.872	40.121	20.921
26.564	34.181	119.890	81.417
35.446	318.761	78.205	46.771
95.233	33.718	42.476	103.475
78.090	78.671	79.803	45.223
48.503	44.437	70.486	110.256
24.371	21.659	27.319	39.387
123.269	59.005	104.032	74.013
111.775	118.826	44.174	37.464
70.757	56.711	104.637	21.471
101.458	12.537	102.036	71.986
36.532	41.772	1.526	49.242
81.479	75.735	87.472	87.773

Hoa Đào Trước Gió
(NẠN-TRUNG TÌNH NỮ-LANG)
(Nghĩa-hiệp tiểu-thuyết)
Sách dầy non 300 trang. Giá bán 0$65.
Cước phí 0$20. Mua buôn trừ 15 phần.
Thư và Mandat xin gởi cho:
M. BÙI-XUÂN-HỌC
Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.
B.556

DƯ LUẬN

Thế nào gọi là « trật-tự »?

« Trật-tự » là gì? — Trật-tự nghĩa hẹp là cách sắp đặt đâu vào đấy, có ngăn có nắp, có trên dưới lần-lượt để khi việc cần dùng đến vật gì, khỏi tốn thì giờ tìm kiếm lâu la, trật-tự nghĩa rộng là cách sắp-đặt chỉnh-tề khéo léo. « Trật-tự » là gốc của sự ba, sự đẹp, sự yên ổn vậy. Nhưng trật-tự quyết không phải là dễ giữ được, vì người ta ai cũng có cái tính muốn làm quá phép-luật đi, ai cũng có cái tính muốn phóng-túng, muốn « tự-do » quá. Kìa như đứa trẻ, buổi sáng mới choàng mắt dậy đã khóc, đã quấy, đã vòi..! Có gì « đấm miệng » rồi mới chịu chơi, mà chơi thì nào xây đình, chùa, lăng, miếu, nào đào hào đắp lũy, làm toàn những sự mơ-màng trên đống cát! Thế lại còn ghẹo đứa ngồi bên, cho cấu lẫn nhau, kêu la rầm rĩ.

Đó là khi còn thơ-ấu, chứ khi đã trưởng-thành có khác đi chăng? Theo như ý của một nhà triết-học nước Mỹ là Emerson có nói: « đời người thiếu-niên, toàn là những sự dễ dàng cả » — (la vie du jeune homme est pleine d'un monceau de commencements), thì cái tính phóng-túng quá ấy có lẽ mạnh hơn, nguy hơn gấp mấy lúc trước.

Phải, tâm-hồn người thiếu-niên có [illegible] như cái « chong chóng » gió chiều nào mạnh quay về chiều ấy, thật rất phân-vân, không có gì là quyết-định cả. Tây-triết có câu: « Linh-hồn xây đắp nên cái nhà, rồi cái nhà ấy lại bao bọc lấy tinh-thần » (l'esprit bâtit sa maison et puis la maison enferme l'esprit) — nguy-ý rằng người ta ở đời, như có suy xét, có kinh-nghiệm biết mình có nhiều tính xấu, như lòng ích-kỷ, lòng ghen ghét, cùng những tính muốn nhẩm ham xằng khác nữa, khó bề đè nén được, nên phải họp nhau thành đoàn thể, thành xã-hội, có phép-luật nhất định mà nghiêm khắc để hạn-chế cái căn dỡ ấy đi, người đời vì không đủ sức « tự trị » nên cần phải có sách dạy về luân lý, dạy về đạo-đức, dạy về pháp-luật, mục-đích là để giữ lấy « trật-tự » trong gia-đình, trong xã-hội.

Tôi có biết một nhà không có trật-tự, cảnh-tượng rất là thê-lương. Người cha là chúa-tể trong nhà thì rượu sè bê tha, cờ gian bạc lận, vợ con có dùng nhời thiết-tha mà khuyên, mà can-ngăn, thì lại sỉ-mắng tàn-tệ, thế cho nên vợ chỉ những đang tâm, ngồi sầu, vào sụt-sùi, ra khóc-lóc, không bao giờ tươi cười, cho thì bữa no, bữa đói trông rất thương tâm.

Nay ta thử tưởng-tượng một nước không có trật-tự xem sao? Quyết không thể nào được, vì không có trật tự bao giờ thành ra một nước được. Kìa, khi mới khai thiên lập địa, bốn mươi người, (đó là ước chừng chứ không nhất định) họp thành một bọn, người nào già cả nhất và trí dũng song-toàn cai quản cả bọn, mưu sự lợi ích chung, và che chở cho bọn, khi lâm-trận với các bọn khác.

Người ấy lại tự cho mình là biết mệnh giời, cùng những sự rất huyền bí khác nữa, cho nên nay đặt ra chuyện này, mai bịa ra chuyện khác, mà trong chuyện nào điều thiện vẫn khen thưởng, điều ác vẫn trừng phạt, mục-đích để yên dân, chứ không có ý gì khác! Thế cũng xong mà cũng phải, vì dân-trí lúc ấy chưa mở mang, chưa thể lấy sự đạo-đức, điều nhân-nghĩa mà dạy [illegible]

Ấy cái đại-cương của cái [illegible] trưởng » là thế; về sau này [illegible] tính của cái đó ấy mất đi: [illegible] cầm quyền không những không có [illegible] cách gì, lại tàn ác soi người dưới quyền

De Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

mình như trâu ngựa, như cỏ rác, muốn đem thì chém, muốn giết thì giết, ngoại giả không còn biết lợi ích quốc lợi dân là gì! Như vua Lộ-ý thứ mười bảy nước Pháp, muốn làm gì mặc lòng, dám cả gan có câu « tây theo cái thích của ta » - (selon notre bon plaisir!) Chính sách đã hẹp hòi, bụng dạ lại giảo ác, làm cho bản gan tìm phải kẻ dưới quyền, thì sao cho trong nước yên-ổn được. « Tức nước vỡ bờ » là lẽ thường vậy, tự cổ đi lai vẫn thế mãi. Có phải tự nhiên mà sinh ra được cái đại-cách-mệnh Pháp năm 1789, làm ầm cuốn cuộn tự nước Pháp, rồi lan khắp các nước Âu-châu đâu? Thế thì ai đứng lên thế-xướng cái cách-mệnh ấy? hay là Lư Thoa, Mạnh - đức - tư - Cưu ...? Không, ấy chính là bao nhiêu cái tức, cái hờn cái giận chồng chất lại từ xưa đến nay làm ra vậy; còn như Lư Thoa, Mạnh-đức-tư-Cưu chỉ là những kẻ có tư-tưởng rộng, có học-thức nhiều, nhờ sức cầu văn mà nhắc lại cho đồng bào nhớ đó thôi!

Hoặc giả có kẻ hỏi rằng: Ông đã nói D. C. M. 1789 không phải là dở ra, thế tôi những người xướng lên việc đại cách-mệnh đó có hiền trật-tự so muốn giữ trật-tự không, hay là muốn phá hoại đi vì có trật-tự phải có pháp-luật nghiêm-khắc, mà pháp-luật nghiêm-khắc thì phiền lắm?

— Không, không có gì là thế hoại trật-tự cả, mà chính là muốn một cái trật-tự rộng-rãi hơn, cao-thượng hơn. Người ta càng ngày càng biết rộng, trí não càng mở-mang, cho rằng không thể nào tinh-mạnh sống quyền lợi của hàng mấy mươi triệu con người ấy vào một người, dù người ấy hay đến đâu, giỏi đến dân mặc lòng, vì người ấy còn mạnh thì trong nước còn được yên-ổn, chứ như người ấy nhỡ tay hay yếu tay đi một tí, tính-mệnh mấy mươi triệu người kia ra sao??

Cũng vì cái lẽ hiểu lầm trật-tự đó mà tuồng Lã-Tử khuyên vua cấm không cho sự học phổ-thông trong dân-gian vì nếu dân trí mà mở-mang thì một ngày kia vua sẽ chẳng được người trăm bộ rồng hưởng sự vui sướng, khiến cho người đời nay tưởng đến phải nghiến răng, phải trợn mắt, phải dọn tóc gáy, phải can đời mày, đáng giận thật, một người như thầy Lão-Tử mà lại có một cái lý-thuyết giảm-ngu kỳ cẳng tiếc lắm ru!

Người đời nay không cho thế là trật-tự nữa, cho thế là vô-lý. là giảm-man, là tệ-chế, là phá trật-tự vậy, vì trật-tự là tự do, tự-do đã không có thì sao gọi là trật-tự được.

Có một điều là phải chú ý đến, là mỗi dân-tộc đến một trình-độ văn-minh khác nhau, tất hiểu trật-tự một cách khác nhau, trình-độ ấy càng cao thì cách hiểu trật-tự càng hợp với chính-lý vì trí não đã thoát khỏi vòng bó-buộc, nơi tối-tăm. Đã đến được trình-độ ấy thì đến giới cũng không sao nào ngăn-ngừa lại được! .. Song, « tạo hóa không bao giờ nhẫy cả », trong vũ-trụ không gì là không có dây liên-lạc với nhau vì có liên-lạc mới bền-chặt được. Ta lại nên nhớ lấy nhời của Boileau tiên-sinh « Thời-giờ nó không có chừa cái gì mà người ta làm không có nó » — (e temps n'épargne pas ce qui n'on fait sans lui) — ta không nên vượt qua lẽ đó.

Nói người mà nghĩ đến ta... Nước ta bây giờ chưa có thể vọt chốc đến ngay cái trình độ văn-minh Âu-Mỹ, ta còn phải chờ đợi lâu ngày; nhưng trong cái thời-kỳ chờ đợi ấy phải thế nào mới được chứ! Khoanh tay mà đứng, đương mất mà nhìn đến nỗi nước mình, quả trên cây nó cũng chẳng tự-nhiên rơi xuống nào!

Thế thì phải học, phải hết sức thu-nhập lấy cái văn-minh Thái-tây: may làm ngay trong nhà có ông thầy rất tốt là nước Pháp. quốc dân ta ơi! giác ngủ đã quá say rồi mau mau tỉnh dậy! Chưa được hưởng cái trật-tự nghĩa là cái tự-do mà các nước Âu-tây đương hưởng vì nhưa đến được trình độ ấy há chẳng phải tại ta đây!

Nước Đại-pháp là một nước xưa nay vẫn lừng lẫy về cái tiếng hay khư-phòng cho các dân-tộc chịu dưới quyền mình, đối với nòi Hồng-lạc ta có hẹp gì, chỉ vì đứng chưa vững mà giao cho thanh *gươm* huy khắn sáng e không lọi mà hại nhiều! Mình còn đương rủ lòng non dạ, không bền giữ, mà lại phòng tàng quá, *sợ* như chàng thiếu-niên I are kia, nhờ tại cảnh sắp *được* khỏi nạn lại còn hay tiếc lẫn mặt gỗ, đến nỗi sắp chẳng ra rồi chết oan!!!

Dù thế nào mặc lòng, ta cứ nên mong rằng một ngày ta thấm thấm ra — ngày ấy mà gần sáng tay làm — dân Nam-Việt sẽ bước một bước thiệt dài tiến con đường tiến-bộ.

Vì sao vậy? Vì nước Pháp là thầy ta đã hiểu rõ, coi như đoạn sau này trong bài đã thuyết của quan Toàn-quyền ở hội-đồng Chính phủ ngày 21 Décembre 1925:

« ... Bảo hiệp-ước cấm, vẫn giữ được cái chế-độ cũ bấy nay khiến cho cuộc sinh-tồ trong nước được êm đềm, mà lại vẫn thi hành được những việc tiến-bộ sáng suốt điền-địa, sau này cũng có thể tùy-tiện thay đổi được, mà sự thay đổi ấy là do cái thời-gian, do lòng nguyện-vọng của nhân-dân, lòng khuynh-hướng của bọn trí thức, cùng là tình-ý của vị quốc-vương đó vậy ... »

Minh-Nguyệt, Lê-liên-Vũ
Lò-Thum (Thanh hóa)

VĂN UYÊN

Chơi sông Vân sàng

Vắng vắc sàng Vân bóng nguyệt chìm,
Trên bờ rèo rắt mấy đàn chim
Truyền rao một tiếng canh lời chẳng,
Thơ học vài thiên cổ lẫn kim.
Tiếng hát xa xa ghe bến phố Nóa,
Cung đàn văng-vẳng dưới cầu *Lim*.
Tình này ai tỉnh ấy như say tỉnh,
Nhắn khách làng thơ lọ phải tìm.

Cảnh chiều Phố Nứa

(Ninh-Bình)

Phố Nứa chiều hôm cảnh rõ buồn,
Cảnh đêm đêm vắng, cảnh ngày suông.
Trên hè mấy kẻ ngồi đan cót,
Ngoài cửa gian hàng đứng đếm buồng.
Kẻ đá đầu câu, câu hát vọi,
Bến từ cuối phố, tiếng hồi chuông.
Thôn-thơ riêng khách làng thơ nhỉ;
Vắng vẳng bên tai giọng trống tuồng.

Đêm qua

Đêm qua ngọn gió lạnh lùng,
Biết ai là kẻ bạn cùng đêm qua,
Nghĩ gần thời lại nghĩ xa,
Biết ai là bạn mà ta đợi chờ.

Đêm qua bối rối lòng tơ,
Đem đàn ra gảy chơi mơ nghìn sầu,
Người buồn sầu cảnh có vui đâu!
Biết ai mà ngỏ mối sầu, ôi ôi!

Đêm qua nguyệt đổi sao rời,
Thẩn thơ thơ thẩn đợi người tri âm,
Lòng riêng riêng những âm thầm,
Bàng hoàng một mối tơ tâm rối tung.

Đàn bà than thân

(Buôn bán lỗ)

Cái nghèo khổ lắm, chị em ơi,
Buôn bán sao cho khỏi đi lời.
Một cửa hàng rành thường lỗ lã,
Gỉam thắng gon dại thích đua đòi.
Đem thân yếu-ớt ra tranh cạnh
Gặp bước gian nan phải ngậm ngùi,
Ngán nỗi ông chồng không biết nghĩ,
Lại cần sự nọ lấy tiền chơi.

Đi thuyền đêm mưa

Ác tà sóng vỗ đẹ bờ yếu,
Gió thổi mây đen một chiếc thuyền
Chèo mãi bao giờ cho tới bến,
Đêm mưa không lẽ dựng buồm lên.

Tràng-khanh Lê-đình-Toại.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 27 độ
15 giờ 31 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	10 $ 75
nhì, —	9 65
ba,	9 30
Thóc hạng nhất,	6 25
Bắp ngô	4 45

Giá bạc. — Kể từ ngày 3 Juin 1926, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 16 f 90.

Thị giá quốc trái.

Ngày 1er Juin 1926

3 %,	hoàn dần	65 f. 00
3 1/2 %,	hoàn dần	86 f. 75
6 %,	vĩnh viễn 1917	45 f. 00
6 %,	» 1918	45 f. 00
6 %,	» 1920	64 f. 50
5 %,	hoàn dần 1920	72 f. 80
4 %,	» 1925	93 f. 30
3 %,	vĩnh viễn	47 f. 50
5 %,	1915-1918	64 f. 00

Một cuộc diễn-thuyết của quan Toàn quyền tại nhà xã-trưởng Saigon. — Hãng vô-tuyến A R I P ở Saigon ngày hôm nay, có điện ra như sau này :

Hội-đồng thành-phố Saigon cùng với các hội đồ đài công-sở và các nhà thân thương Tây Nam có mặt tại Saigon ngày 1er juin vừa rồi đã nghênh tiếp quan Toàn - quyền Alexandre Varenne tại nhà xã-trưởng Saigon.

Trước một cử-tọa đông đủ và ai nấy đều chú ý nghe, quan Toàn-quyền có nói ngài rất lấy làm mừng rằng được cái dịp tiếp đông đủ các nhà đại-biểu thân dân mà nói chuyện rất thân-ái và xét lại cái chánh-sách của Pháp tại Đông-dương là thế nào cũng là phải tan những điều hiểu lầm đã khiến cho lắm kẻ đi nghị. Quan Toàn-quyền có bày tỏ nên đồng ý với các nhà đại-biểu của dân mà sửa đổi lại ngạch thuế-khóa ở Đông-dương cho thích hợp với cái chỉ-nghĩa thời nay càng là với sự tiến-hóa rất mau chóng của xứ này.

Về việc dân-điền thì quan Toàn-quyền nói rằng thể lệ bây giờ không thích hợp với sự khẩn-yếu về đường kinh-tế nữa, vậy chúng cần phải sửa-đổi lại.

Sau hết nói đến chánh sách đối với Annam thì ngài nói rằng cái chính sách khi đi thực hành và rất nên mong mỏi thì chỉ có cái chánh sách rất quảng đại mà các quan Toàn-quyền trước đã dựng nên và có theo như lời ủy-nguyên chánh đảng của quốc dân khiển cho sự Pháp Việt đã hoà mỗi ngày mỗi thêm chặt chẽ. Ngài nói rằng nền đài hai nước có biết tin lẫn nhau thì cái chánh sách ấy mới có thể thực hành được. Ngài có rằn dặn bảo xét cho nên rồi loạn, vì rối loạn tất là thiệt hại cho công việc cải cách.

Cuối bài diễn thuyết, quan Toàn-quyền có nói đến về việc tự ý trợ quyên để tặng giá cho đồng franc.

Các tọa đều vỗ tay hồi lâu.

Cuộc tự ý trợ quyên để tặng giá cho đồng franc thì ở Đông-dương đã có chức rồi. Quan-bảo và các báo trong Nam đều đăng bức điện tín của quan Toàngouverneur thuộc địa Léo Lerrier gửi cho thuộc-địa. Quan Toàn-quyền đã ký cho các quan thú hiến cái xu nên nhiệt thành ở Đông-dương và nói có quyên riêng số tiền là 10.000 francs

Thi tú tài tây. — Ngày giờ thi các bài kỳ thi tú tài tây năm nay tại trường Trung-học Albert Sarraut, nay đã ấn định như sau này :

Thứ hai 7 juin 1926

Tự 7 giờ 30 đến 10 giờ 30: Luận Pháp-văn (phần thứ nhất) ban A B C D.

Tự 7 giờ 30 đến 10 giờ 30: Toán-học (phần thứ hai) ban toán-học.

Thứ ba 8 juin 1926

Tự 7 giờ 30 đến 10 giờ 30: Tiếng Ely lạp (phần thứ nhất) ban C.

Tự 7 giờ 30 đến 10 giờ 30: Triết-học (phần thứ hai) ban toán-học.

Tự 7 giờ 30 đến 10 giờ 30: Các tiếng sinh-ngữ (phần thứ nhất) ban B và D.

Thứ tư 9 juin 1926

Tự 7 giờ 30 đến 9 giờ 30: Toán-học (phần thứ nhất) ban C và D.

Tự 9 giờ 45 đến 11 giờ 45: Vật-lý-học (phần thứ nhất) ban C và D

Tự 7 giờ 30 đến 10 giờ 30: Khoa-học (phần thứ hai) ban toán-học.

Thứ năm 10 juin 1926

Tự 7 giờ 30 đến 10 giờ 30: Tổng La-tinh (phần thứ nhất) ban A B C.

Tự 7 giờ 30 đến 11 giờ 30: Pháp-văn (phần thứ hai) ban triết-học.

Thứ sáu 11 juin 1926

Tự 7 giờ 30 đến 10 giờ 30: Khoa-học (phần thứ hai) ban triết-học.

Quan Ôn chỉ nhàn vào của người biết giữ vệ sinh, chứ không khi nào dám vào.

Thi bằng tiểu-học cao đẳng tây — Đầu bài ra hôm thứ ba và thứ tư, sẽ hai bài như sau này :

Bài dịch quốc-ngữ ra chữ Pháp: Đầu đề là : *Hải-tặc.*

Dịch tiếng Anh : Đầu đề là : *Hunting the Elephant.*

Bài luận về luân lý

Que signifie l'expression « un jugement téméraire » ? Quelles sont les causes et les conséquences des jugement téméraires ? Comment l'école peut-elle corriger ou prévenir chez l'enfant l'habitude de porter de tels jugements.

Nhạc-khoa

I)— Ecrire les figures de silence formant une mesure à 3/4 et à 6/8.

II)— Qu'appelle-t-on notes modales? Nommez les notes modales gammes d'ut majeur et si mineur

III— Sur quel degré de la gamme majeur trouve-t-on l'intervalle de quarte augmentée. Quel est son renversement ?

IV — Nommer les gammes qui ont trois bémols.

V — Quel intervalle sépare chacune des trois clés usuelles. Nommer l'intervalle qui sépare chacune d'elles du la du diapason.

Ngạch Tư-pháp. — M. Abor Raoul, số văn tại tòa Thượng-thẩm Hanoi nay được bổ quyền phó chưởng-lý tại tòa lý thay M. Grisolin là phó chưởng-lý thay thế về nghỉ.

M. Abor nay cũ vào chức giúp việc quan Tư-pháp tổng thanh tra theo như tờ lệ điều thứ nhất ghi dụ ngày 17 juillet 1923.

Quan phó chưởng lý Abor sẽ được lĩnh tiền phụ cấp 1200 đồng theo như nghị-định ngày 27 octobre 1923.

Tòa án sơ-thẩm. — Sáng hôm qua, thứ tư 2 juin, tòa án sơ-thẩm đã họp tại tòa Thượng-thẩm, do quan số-văn Pérau chủ tọa. Dư nghị sơ các quan sơ-thẩm Eckert, Thézelong và Fillon, tòa xét giờ việc sau này :

Việc Mme. Ng-thị-Tuất xin miễn thuế môn-bài. Tòa giảm cho 12 đồng 41 về năm 1925.

Việc M. d'Argence xin giảm thuế thổ trạch. Tòa giảm cho 26 đồng 91 về năm 1925.

Việc MM. Verneuil et Grave and xin giảm thuế thổ trạch. Tòa giảm cho 265 đồng 81 về năm 1925

Việc M. Vũ-văn-Hàm xin giảm thuế thổ trạch về năm 1925, tòa cũng xét.

Việc M. Ng-văn-Nghi ở Nam-định xin giảm thuế xe ô-tô, tòa giảm cho 72 đồng về chiếc ô-tô số T. 1685 trong 3 tháng 6 tháng sau năm 1925.

Việc M. Ng-Sĩ-Mân ở Nam-định xin giảm thuế xe về năm 1925. Tòa không chấp đơn.

Việc MM. Hà-Thụn và Jaskar ở Gia-lâm xin giảm thuế môn-bài về năm 1926.

Việc M. Cao-văn-Tỷ xin giảm thuế xe về năm 1926.

Việc Mme. Đặng-thị-Chương ở Hanoi xin giảm thuế thổ-trạch.

Việc M. Ng-văn-Cát tức Tế-Nam kiện chánh-phủ Bảo-hộ vân vân, mấy việc sau này, tòa án còn xét.

HIỆU BÁO-CHẾ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
KIỂU MỚI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở ĐÂY
1922

Cuộc đua ngựa. — Hôm ngày 13 juin này hồi 3 giờ chiều ở Hanoi sẽ có cuộc đua ngựa là lần thứ 9.

Mất một cái bằng. — Ông Nguyễn thọ-Quỳnh, thanh-tra sở học nhà ở đường Huế số 15 có trình sở làm rằng giờ hôm nay đi xe đạp từ nhà lên phố Thống-sứ, có đánh rơi mất một cái bằng Brevet Supérieur. Ai bắt được xin đem lại nhà sẽ có thưởng.

Thi quản kiểm-lâm. — Ngày hôm nay thi những bài sau này :

Bài thứ nhất (hạn 1 giờ)

1. Différents régimes forestiers. Définition de chacun d'eux. Différence
2. Comment régle-t-on l'exploitation des forêts ?
3. Influence des forêts sur le régime des eaux.

Bài thứ sáu (hạn 1 giờ)

Description d'une boussole.
Eclimètre.
Différentes modes de levé

Một tin về cái thảm kịch ở máy nước phố Huế. — Trên sở cảm hàng Trần-huy-Liệu mới cho đòi Lê-thị-Cẩm, bán hàng đứng mặt đi rong, cùng Nguyễn-thị-Đông, đi khâu ở nhà Châu-tiến và Đinh-văn-Tiến làm bồi để xét hỏi về cái thảm kịch xảy ra ở máy nước phố Huế hôm nọ.

Mất trộm. — M. Nguyễn-v-Trọng ở số 80 ngõ hàng Hành bị kẻ trộm vào lấy mất đồ tư trang đáng giá 157 đồng.

ĐỨA TRẺ MỒ-CÔI Ở PARIS

Thứ tư 2 Juin 1926 tại rạp

CINÉMA PALACE HANOI

Bắt đầu chiếu phim ảnh tình-thám tiểu thuyết 6 hồi « L'orphelin de Paris » — Đứa trẻ mồ côi ở Paris — Tích chuyện rất hay, cảm động nhất lúc người ác đưa trẻ mồ-côi lia trần, khi nhắm mắt, dẫn đó, dạy số con một cách rất bi ai và khi đưa trẻ mồ-côi mấy mươi thợ thầm ở đợi, tình cảnh rất thảm thương

Tích chuyện tình thám này không khác như mọi chuyện nhỏ nhăng hoặc nhảy lộn xộ đi ra đi làm trò cười cợt vô vị, nhưng là một chuyện có tích đặt ra phim ảnh rất có giá trị, gồm cả sự hay giờ i cảm thương đạo lý có cả — Xem tức vui, tức buồn, có ý vị lý thú một cách cao xa.

Phim ảnh này chia ra chiếu ba tuần lễ :
Thứ tư 2 Juin chiếu hồi thứ 1 và 2
— 9 — 3 và 4
— 16 — 5 và 6

3.006

Tại hiệu **BẢO CHẾ MONTÈS** có bán :
CHLORATE DE POTASSE dùng làm phẩm.
L'ALUN de CHROME dùng để thuộc da.
ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để đốc thủy tinh.
CARBONATE D'AMMONIAQUE et *VANILLINE* dùng cho các hàng bánh và kẹo.
3007

SÁCH MỚI XUẤT BẢN
LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam
Bán tại nhà in bản-quán
Giá mỗi quyển. . . . 0 $ 30
Tiền cước mỗi quyển . 0, 12
Ai ở xa xin viết thư về cho
ông Bùi-xuân-Thanh
61 — 63, *Rue du Coton* — *Hanoi*

Số 118

Nam-Tống Phi-Long

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Vệ dung thúc ngựa đuổi theo đâm cho một ngọn giáo, chết ngay ở dưới chân ngựa. Quân *Trương-phúc* thua to, chết hại không biết bao nhiêu mà kể.

Lý-quân thấy vậy, cũng vẫy toán hậu-quân thừa thế đuổi đánh, cướp được thành *Trạch châu*, rồi trọng thưởng cho *Vệ-dung*.

Tin ấy truyền *dến Biện kinh*, *Tống Thái tổ* nổi giận mà rằng :

— *Lý-quân* là một đứa tiểu-tử, sao dám vô lễ như thế!

Nói xong, liền sai *Trịnh ân* và *Cao-hoài-đức* làm tiên-phong, *Thạch-thái tín* và *Mã toàn-nghĩa* làm hợp-hậu, đem năm vạn quân đi đánh *Lý-quân*. Các tướng vâng lệnh, đều sửa soạn để sắp khởi hành.

Qua ngày hôm sau, *Tống Thái tổ* tự *Biện-kinh* ngự-giá thân-chinh, thẳng đường tiến sang *Trạch châu*. Bấy giờ vào hồi tháng sáu, niên hiệu *Kiến-long* năm đầu, tiết trời nóng bức, đường núi gập ghềnh, quân-sĩ đi rất khó khăn.

Tống Thái-tổ ngồi trên mình ngựa, thỏ tay mời lại mấy viên đó. Các tướng sĩ thấy vậy đều tranh nhau nhặt đá, ngày ngày hôm sau thành ra một con đường bằng-phẳng để đi. Khi đi gần đến *Trạch châu* thì vừa gặp toán quân *Lý châu*, hai bên đều thành trận thế.

Tống Thái tổ thúc ngựa tiến ra trước trận mà bảo *Lý quân* rằng :

— Ta trông-mong người đến làm thần của *Chu-chúa*, nay ta đã giao ban trả lộc cho nhà ngươi, cớ sao lại còn làm phản?

Lý quân nổi giận mà mắng rằng :

— Nhà-ngươi say cầy làm cán, bỏ vua cướp ngôi thì tội ấy trời nào dung được. Nay ta đem quân tới đây, chính là muốn bỏ tội nhà-ngươi đó.

Tống Thái tổ thấy mắt quay lại bảo sau tướng rằng :

— Nào các tướng! Ai là người dám thúc ngựa ra trước, để chém đầu đứa phản-nghịch ấy.

Nói chưa dứt lời thì *Trịnh ân* liền thúc ngựa tiến ra đến đánh *Lý quân*. Hai bên cùng nhau giao-chiến đã làm mươi hợp mà chưa phân thắng bại.

Tướng *Hán* là *Lư-tán* trông thấy *Lý-quân* không đánh nổi *Trịnh-ân*, liền thì giương cung mắc tên, nhằm thẳng vào giữa mặt *Trịnh-ân* mà bắn một phát.

Trịnh-ân bị tên ngã ngựa, *Cao-hoài-đức* vội-vàng thúc ngựa tiến ra, cứu đem về trại. Hai bên cùng nhau bỏ-chẳng, mỗi đều chiến tối, mới cùng rút quân về.

Tống Thái tổ thấy *Trịnh-ân* bị thương nặng, thân đến trông coi, sai người nhổ mũi tên cho *Trịnh ân*, mình chẳng lành-lặng, không biết bao nhiêu mà kể.

Trịnh-ân tự biết mình khó lòng sống được, mới thở dài tâu với *Tống Thái tổ* rằng :

— Kẻ hạ thần gặp-gỡ bệ-hạ trong hồi nhiễu loạn, vẫn định gia sức quét sạch bờ cõi để mong báo đáp, không ngờ ngày nay lại thành ra tử giữ ở đây!

Tống Thái-tổ nghe nước mắt khóc mà bảo rằng :

— Nhà ngươi cùng ta dấu khác họ, nhưng thật thì ta nhau như anh em ruột. Bây giờ nhà ngươi nên cố mà thuốc thang cho khỏi, có sao lại nói cẩu thả.

Trịnh ân nói :

— Kẻ hạ-thần dẫu chết cũng không có điều gì hối-hận, chỉ có một điều khuyên anh em nên hết lòng giúp cho xã-tắc được lâu dài.

Nói xong thì tạ-thế. *Tống Thái-tổ* nước-nở mà khóc cả lên, như người mất mất thì cánh tay vậy. Quân-sĩ nghe nói, ai cũng đều nước mắt khóc.

Tống Thái-tổ truyền lấy mũ áo khâm-liệm, rồi đưa linh-cữu về *Biện-kinh*. Từ đó mỗi khi *Tống Thái tổ* cùng các tướng nói đến chuyện *Trịnh-ân*, lại đều nước mắt khóc.

Thạch thái-tín tâu rằng :

— Bệ-hạ nên lấy việc quân làm trọng, cố bắt cho được kẻ thù, để đem về tế *Trịnh* tướng-quân mới phải không nên quá nghĩ mà khóc-lóc như thế.

Tống Thái tổ nghe lời, truyền lệnh sửa soạn tiến binh. *Mã-toàn nghĩa* nói :

— Quân giặc biết tin có việc tang, đêm nay tất đến cướp trại, ta nên sai quân mai-phục để phòng thì mới được.

Tống Thái-tổ khen phải. liền sai bọn *Thạch-thái-tín* đem quân phục-binh ở mai-phục các nơi. Lại nói chuyện *Lý-quân* nghe tin *Trịnh ân* bị mũi tên mà chết, mừng-rỡ không biết dường nào, mới dặn bảo các tướng rằng :

— *Trịnh ân* là một tay hổ-tướng trong đời, nay đã chết rồi thì còn kẻ khác, ta không cần phải lo-ngại cho lắm. Bây giờ quân *Tống* đang có việc hỏi-hả, chi-bằng đêm nay ta tiến binh sang cướp trại.

Vệ-dung nói :

— *Tống châu* vẫn giỏi binh-pháp lắm, tất sao cũng có nghi-binh đề-phòng trước.

Lý-quân nói :

— Sai ta chia quân mỗi người một mặt, cùng đánh ập vào, đặng đuổi tiếp theo cho nhau thì tất nhiên giữ được về sự

Vệ-dung theo lời. Đêm hôm ấy vào hồi canh một, *Lý quân* cùng *Vệ-dung* chia làm hai đạo tiến binh sang cướp trại quân *Tống*. *Lý quân* hăng-hái vào trước, không ngờ thành ra một sải trại bỏ không, giật mình kinh sợ, biết là trúng kế, vội vàng truyền quân lui ra.

Bỗng nghe ở phía ngoài trại chiêng trống vang dậy, lửa sáng rực trời, có một toán quân kéo ra, *Thạch-thái-tín* cưỡi ngựa đi trước, ngăn đường đánh đánh. *Lý quân* không dám dừng lại, quay ngựa bỏ chạy thì lại vừa gặp toán quân của *Mã-toàn-nghĩa* kéo đến.

Mã-toàn-nghĩa đánh một trận, quân *Lý châu* chết hại mất quá nửa. Khi *Vệ-dung* và *Lư tán* đem quân đến tiếp ứng thì lại bị *Cao-hoài-đức* tiến binh lên đánh, cướp mất trại quân. Hai bên cùng đánh ập vào, quân *Lý-châu* thua to, *Lý quân* cùng *Vệ dung* ngày đêm hôm ấy, chạy thẳng về thành *Trạch-châu*.

Mờ sáng hôm sau, *Tống Thái-tổ* cùng các tướng đem quân đánh thành *Trạch-châu*, *Lý-quân* cũng cùng các tướng thủ giữ bốn cửa. Quân *Tống* bỏ vây đã hơn mười ngày trong thành thương thảo rất bối, một ngoài lại không có quân cứu-viện, cho nên bị bọ của *Lý-quân* dẫn đến lên trên quả thành, trên ra dẫn hàng, không sao mà giữ cho xiết.

Lý-quân vẫn cùng các tướng liệu ở kế cố giữ. Tướng *Tống* là *Mã-toàn-nghĩa* đánh cửa nam môn, bọn quân sĩ-tốt đã mấy mươi người cùng nhau bắc ván mà trèo lên mặt thành. *Mã-toàn-nghĩa* nhảy lên trại canh, giết chết được những quân canh-thủ.

Quân *Tống* thừa thế tiến vào, phá vỡ cửa thành *Cao hoài-đức* cưỡi ngựa đi trước, vừa gặp *Vệ dung* tới nơi. Hai bên giao-chiến chỉ trong một hợp thì *Cao-hoài-đức* bắt sống được *Vệ dung*.

Thạch thái tín cũng phá vỡ cửa đông-môn, bỏng gặp *Lư-tán* vừa đi đến đây, *Thạch-thái-tín* chém cho một nhát đao, *Lư-tán* chết ngay ở dưới chân ngựa. *Lý-quân* nghe tin quân *Tống* đã kéo vào trong thành, vội-vàng chạy lên trên trời, phóng hỏa tự tử.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY ✿ BỌC VÀNG
Máy mã-nơ, 15 viên-kính
Mặt mỏ kim có chữ dạ quang
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

GƯƠNG SOI các kiểu: chữ-nhật, bau-dục, mieng-chảm, lục-lăng, vân vân. . . vào tủ áo, bàn rửa mặt, gương treo.
KÍNH vào «PARE-BRISE». Auto du các kiểu.
Xin viết thơ cho hiệu:
TRỊNH-XUÂN-NGHĨA, 7 Rue du Chanvre, Hanoi lấy giá.
3058

MỘT DỊP HIỂM CÓ
Giảm giá 20%
Bánh xe cao-cu (sâm, lốp) bánh sắt, dịp, chục, rayons, jantes, aluminium, và các đồ phụ tùng để làm xe cao-su.
Hang thực tốt giá thực rẻ
Qui-khách chiếu cố-xin mời đến hiệu PHÚC-LONG, 90, phố Mã-Mây, Hanoi
3041

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc
Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.
Giá tiền: 2$30
Pommade Ribal
Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal
Giá tiền: 0$50
BÁN TẠI HIỆU Bào-chế
L. BLANC
31, phố Paul Bert, Hanoi
3003

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiêu-tiện thì nên dùng thuốc:
ABLENNOL
là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Ureformine
Giá 1$30 một hộp

SÁCH LUẬT
Quan phố Bình-lương, A. Dejean de la Bâtie, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:
1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00
3° HANG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá..... 1.50
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá.... 3.00
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tỉnh ngoài)
Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả
Bán tại bản-quán

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thơ dặt hỏi bản-quán, thì nhớ biết cách ký tên ở từ giấy gửi báo, hoặc là gửi cho bản-quán một giấy quán ký, để cho người làm đồ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vẫn tắt, hoặc tên quê, không nhớ được, thành ra phiền khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Bắt được đồ ăn trộm. — Sở mật-thám vừa bắt được tên Chu-xuân-Giang, 38 tuổi, ở đường Hàng-kênh can việc chứa 60 đồng và các đồ nữ-trang giá đáng 4 000 fr. của người đầm bị mất trộm ở trên Hà-nội mà trong một sở bảo trước đã rồi.

MỸ-ĐỨC (Hà-đông)

Một người con gái bị hiếp dâm gần chết. — Sân quần tiếp được bài sau này chưa rõ thực-hư thế nào, nhưng tưởng cũng nên đăng báo để các quan chức có trách-nhiệm xét.

Hồi trung tuần tháng tư vừa rồi, tại làng Đục-khê có một người con gái, vì có lén gặt ruộng xâm canh ở đồng làng Phú-yên, nên đến trưa ở nhà sang đó gặt lúa, cho thợ gặt về ăn cơm. Không ngờ trong buổi trưa đồng vắng, bỗng có năm sáu đứa say rượu ở trong làng ấy ra, trói người con gái ấy lại mà lần lượt hiếp dâm, xong rồi chúng nó lần lượt thoát. Thương hại cho người con gái, sau khi đã bị bọn giữ man hãm hiếp, nằm chết ngất ra, bất tỉnh nhân sự. Mãi sau người nhà ra mới biết đem về để cứu chữa, nhưng không biết có sống được không?

Cứ như lời mọi người nó, bọn kia sở dĩ dám ra gan làm việc gì man như thế là sở-kẻ nhà mưu, vì kẻ ấy năm ngoái có hỏi người con gái ấy làm vợ lẽ, nhưng có ta không thuận, nên đem lòng căm tức, nay nhân dịp có ta một mình ở nơi đồng không quảng vắng, cho gọi bọn kia đến, và cho chúng nó say vào rồi sai ra làm bậy cho bỏ ghét. Nếu vậy tai cán đỡ quá, mong rằng quan chức có trách-nhiệm sẽ xét đến, mà trừng trị bọn ấy cho đáng tội.

N. G. lai cảo

PHÚ-THỌ

Quan Thống-sứ đi kinh-lý. — Hôi chín giờ sáng hôm 1er jain quan Thống-sứ đi kinh-lý do đường bộ từ Sơn-tây qua đại-lý Hưng hóa rồi đến tỉnh Phú-thọ. Đúng chín giờ 50 ở cửa dinh quan quanh-sứ có một đội lính khố-xanh bồng súng chào. Khi quan Thống-sứ xuống xe đi vào dinh quan chánh và thăng buồng giữa ngồi một lúc, rồi quan chánh sứ ra giới thiệu các quan tây và quan ta. Hồi 12 giờ quan Thống-sứ xơi cơm trưa ở dinh quan Sứ, rồi ngài tức-hành đi lên Tuyên-quang, quan chánh sứ đi tiễn ngài đến Boan-nàng.

Quan Thống-sứ đi kinh-lý tỉnh Phú-thọ ngài có lên thăm đền Hùng-vương ba, rồi lên Tuyên quang.

Cắết nắng. — Trong một tháng nay giời thì cứ nóng quá làm cho nhiều người bị cảm thử, về hạt phủ Lâm-thao nhất là làng Tứ-xã phải có đến mười người chết nắng ở ngoài đồng.

Cháy. — Đêm hôm 18 a vừa rồi, tại làng Vân-cầm phủ Lâm-thao phát hỏa ở nhà tên Thu, lan sang nhà phó cội là lý Kỳ, rồi thành ra cháy mất bảy nóc nhà, may không thiệt đến người, chỉ cháy mất một con trâu và chó gà thôi. Các nhà khỏ chả đã đến khai trình tại phủ, chỉ kêu thiệt hại nhiều và cũng không kêu ca đỗ gì cho ai cả.

Gió nhớn. — Được hai ngày hôm nay nhờ có một trận gió to và mưa to, cho nên người ta mới được ăn ngon ngủ ngon, những người đau ốm mấy hôm nay đều khỏi cả.

Cứ như mấy hôm mát giời như thế này, thì còn ai oán chi trời nữa.

VĂN-LÂM (Hưng-yên)

Hào tâm về việc học. — Ông Nguyễn-trọng-Phụng tức Đ.ền quán ở làng Tứ-mỹ, phủ Mỹ-hào (Hưng-yên) làm chef gare Xuân-dào là người rất nhiệt-tâm về việc học. Số là ông thấy trường sơ-đẳng tại phủ lỵ Mỹ-hào hãy còn khuyết-điểm, phần nhiều con trẻ nhà nghèo, không thể theo học ở các trường Pháp-Việt kiêm bị tại tỉnh lỵ được. Vì lẽ đó nên có thỉnh-cầu quan Công sứ hai điều sau này:

1. Xin nhà nước đổi trường sơ-đẳng Mỹ-hào thành trường Pháp-Việt kiêm bị.

2 Xin nhà-nước cho phép ông mua mười bộ bàn ghế gỗ lim và cái bảng đen nước đợ hơn một trăm đồng bạc để hiến cho nhà trường ấy.

Quan Công-sứ đã chuẩn y, cho nên hai điều thỉnh cầu của ông đã thành hiệu quả.

Ông Điều thực vì việc công ích mà làm, chứ ý ông không muốn vụ-danh; Xem như ông làm sở ef gare ở đây đã được mười bảy năm nay mà không phải đổi đi nơi khác thì đã biết ông là người hạnh kiểm tốt.

Mong rằng dân dân cũng có người nhiệt-thành như ông sếp ga này.

Đ. N. U. la cảo

VIỆC TRONG-KỲ

HUẾ

Thời tiết. — Hơn 10 ngày nay trời nắng p i-thường suốt ngày rất nóng như lửa đốt hãng từ 9 xiạp đề ngoài trời lên đến 43 độ, t ong im lên đến 37 độ nóng nực nồng nà quá, khiến cho người phải mắc bệnh thương thử nhiều lắm.

Trong thượng-tuần tháng mai này tay trời có mưa mấy ngày, nước ngập trận trẽ các đồng ruộng, song mưa mỏ mà nắng mười thì cũng không đủ làm cho điều hòa, phải khó rào các giống hoa lợi cũng hư hỏng mất nhiều.

Cái nắng năm nay nóng nực sớm quá. Mấy năm trước mãi đến tháng năm tháng sáu mới thật nắng, mà năm nay tháng tư đã thấy hạng rồi. Các nông gia trông thấy nắng lại lo, thì ở chợ giá gạo lại cao thật là một đều rất nên giới ý.

Nhảy xuống cứu mà tự tử. — Hồi 2 giờ chiều ngày 31 mai, tại trên cầu Clémenceau có xảy ra một chuyện tự tử của một người lính khố xanh nhảy xuống cứu ấy mà chết. Liền khi nhảy xuống đó thì mọi người đều trông thấy, lẽ đi cứu vớt lập tức, song trẻ nắng nhiều quá, sóng rộng quá người cứu ra đến nơi cứu vớt lên được thì đã chết rồi.

Nghe đâu người lính nhảy vì nỗi nợ nần tăng thiếu gì mà phải quyên-sinh, sự ấy dương còn xét hỏi kẻ thân thích chưa biết có bằng không, còn tử-thi khám nghiệm xong thì đã cho mai táng.

Ngày lễ kỷ-niệm nhứt chu niên của hội thể dục. — Ngày 30 Mai 1926 là ngày lễ kỷ niệm nhứt chu niên của hội Thể-dục Huế.

Hội Thể dục ấy mới lập được một năm mà ngày nay xem đã phát đạt và tiến bộ rất nhiều. Ngày hôm ấy có diễn các trò như sau này từ 15 giờ đến 16 giờ nửa quả bóa và nhảy cao, nhảy sào, chạy đua bề dài một trăm thước.

Trong một giờ ấy các trẻ nhảy và chạy đua đã làm hội viên rất tài tình, nhảy một cách rất nhanh nhẹ, người đi xem đã mấy mươi lần vỗ tay khen ngợi cái tuyệt kỳ ấy.

16 giờ đến 16 giờ 10 đi xe đạp đàm khoái, 16 giờ rưỡi đến 17 giờ đá bóng thi, hội viên đá thi với nhau.

17 giờ đến 17 giờ rưỡi đánh trái lăn, 17 giờ rưỡi đến 18 giờ phát phần thưởng.

Dự xem ngày lễ hôi ấy, quan Khâm-sứ Pasquier, M. d'Eléy Đông-lý phủ Khâm sứ, các quan viện Cơ-mật cùng các quan lại Tây Nam đông đủ, trông thấy sự phát đạt và tiến bộ trong các sự thể thao thể dục của hội ngày nay thì ai nấy cũng vui lòng đẹp ý mà ngợi khen cái tôn chỉ của hội ấy thiết lập ra là lợi ích cho sự thể dục bất thường nào, còn những người đi xem cũng đem lòng mến mộ được trông thấy hội ấy còn tiến phát đạt lên nữa.

Mong rằng hội Thể-dục sẽ có một hội kỷ-niệm năm sau sẽ có tiến bộ gấp mười năm nay.

Cuộc đua ô-tô đã đến Huế. — Hồi 10 giờ 20 tối ngày thứ bảy 29 Mai một cái xe ô-tô « Chenard et Walker » đã đến Huế.

Chiếc xe ấy khởi hành từ Hanoi ngày 29 hồi 9 giờ mai, và đến Huế hồi 22 giờ 21 thế là cái xe ấy đi 13 giờ 20 phút từ Hanoi đến Huế, rồi lại trở ra Hanoi từ tối, hồi 22 giờ 45. Chưa biết là khi nào đến Hanoi, nghe rằng xe ấy lúc đi giữa đường bị khó dằn phải hỏng máy mất 2 giờ nếu như không có sự trở ngại ấy thì sẽ đến Huế có hơn 11 giờ mà thôi.

Một cái xe hai hiện Roi'and-Pilain khởi hành từ Hanoi ngày 30 Mai hồi 15 giờ 47, đến Huế hồi 4 giờ 10 ngày 30. Cộng là 12 giờ 23 phút từ Ha-oi đến Huế, rồi đến 4 giờ 25 lại khởi hành ra Hanoi.

Thế là trong hai ngày 29 và 30 có hai cái xe đua đi đến Huế rồi trở ra Ha o'.

Hai cái xe ấy do người Tây cầm máy, thật là có đại tài mới đi nhanh không được như thế.

Khi hai cái xe ấy về Huế đình trú tại hàng Blin tiện bề đến xem đông đảy, vì xe ấy có cái còi theo động lực của bánh xe mà kêu vang, tiếng kêu có thể nghe xa được 4 5 kilomètres. Thương cái xe thì có lắm lem chim bị xe húc mà chết dắt vào bên, chung các thứ có nữa chuồn chuồn chấu chấu định đấy, thật là cái kỷ quan xưa nay chưa ai thấy.

Thăng thưởng. — M. Lê-đình-Tuệ, thư-ký phủ Kiểm sát tài-chánh tại Huế mới được thăng hàm Thị-giảng học-sĩ

Xin lấy có khoan cho dân nghèo. — Cái con đường tiếp giáp từ Bộp-đề vào tới chợ Cống tuy là thuộc về trong địa phận nhưng địa của thành phố Huế, song dân cư ở hai bên đường ấy có ai bắt đến nơi là phải tuân theo hết thảy các luật-lệ nghiêm cấm ở thành-phố. Vì rằng đường ấy đèn điện chẳng có, đến đêm lại thì tối câm như mực, trên đường thì đã sỏi gập-ghềnh, lắm nơi những cái ổng máy nước rồi lên trên đường hoa một tấc. Còn như hai bên đường có rác um tùm, lắm nơi đi ngoài phải bịt mũi, lại có nhiều trộm cắp cũng nhiều, gái lẳng giấy, trai du thủ du thực cũng chẳng ít, ấy ở lối ấy như thế thì khác gì một nơi ở xa thành phố mà lại không có kẻ xem xét chỉnh-đốn cho khỏi xảy ra sự đêm ngày lộn xộn đó ao.

Bởi vậy mà dân cư ở hai bên đường ấy lâu nay thường thấy lắm kẻ đốt pháo, lợp nhà ca xướng công cốp, vân vân... cũng không xin phép, là bởi họ tưởng các nơi ấy không được về phần đất trong nhượng-địa thành-phố.

Đến nay bỗng nhiên mà sở cả hạt thi hành lắm điều rất ngặt, nào là thấy chó chạy ra đường thì phạt, nào là hai bên đường có rào giậu thì phạt, sự ấy đã đành, thậm chí có những cái nhà bị rách thưng giữt mới, người ta lợp lại mà ở cách đi hai ba tuần mà lâu nay không ai xét phạt đến nơi đến nay lại phạt, phạt rồi lại còn bắt phải rỡ đi hoặc hủy phá đi, nếu không tuân thì cho linh cảnh-sát đến rỡ.

Một người dân nghèo ở một nơi cuối cùng biên bỉ của nhượng-địa là những nơi không được hưởng sự nghiêm-trang tế-chỉnh như mọi nơi khác thì cứ thường ngờ rằng mình ở ngoài địp-pện ấy, nào có biết đâu sự luật nghiêm-cấm như các nơi. Nay thời-nhiên bị những điều ấy xảy đến rất ngặt thì thật tội-nghiệp qua.

Ước ao rằng quan trên sẽ có khoan cho những kẻ dân ngu mà tha cho những sự tỏ nhà mà không trình như đã kể trên, nếu lần thứ hai mà không tuân thì sẽ trọng phạt, vì dù với còn dại lắm. Còn các bác linh cảnh-sát cũng thường nên thoảng vẫng các lối đường ấy để nghiêm cấm các điều phi vi kẻo mà những sự dơ bẩn cũng chưa hết mà nhất là gái lậu cũng sự huyên-náo giữa đường thì thường thấy lắm, lại thêm đèn điện chẳng có, thì sự hỗ-hành cứ tăng hoài.

MỚI XUẤT BẢN:
SƠ-HỌC ĐỊA-DƯ
Đông-Pháp — Bắc-kỳ
Trung-kỳ — Nam-kỳ
Dùng trong các lớp Sơ-đẳng các trường Pháp-Việt và nhất là cho học-trò đi thi bằng Sơ đẳng yếu-lược
PHẠM-HUY-LỤC Soạn
Có địa-đồ Đông-pháp toàn-thể và địa-đồ riêng từng xứ
Giá bán: 0$50 — Tiền cước: 0$20
Bán tại bản-quán và các hàng sách

SINH-DƯỠNG LÀ VIỆC TRỌNG
Các ngài nên kíp mua quyển
SẢN DỤC CHỈ-NAM
Của ông Y-Sỹ NGUYỄN-VĂN-LUYỆN
là sách nói về cách đỡ đẻ theo phép Thái-Tây, cách chăm nom cho người sản-phụ, cách chăm nuôi trẻ-con, và cách chữa bệnh-tật cho trẻ-con.
Sách này có quan Bác Sỹ COPPIN giới-thiệu, đã được các báo đồng-thanh tán-dương và chư-tôn hoan-nghênh nhiều lắm.
Bán ở hiệu thuốc CHASSAGNE, 59, Rue Paul-Bert, Hanoi, và ở các hàng sách ở Hanoi và các tỉnh.
3002

THANH-HÓA

Tòa án Trừng-trị. — Tám giờ sáng hôm nay quan Tòa án ở Vinh ra xử những việc sau này:

Về việc Thương chánh thì có 8 thầy 11 việc, Hồn việc muối lậu, thì mỗi người phải phạt 100 quan tiền tây, nếu không nạp được tiền phạt thì phải cầu thúc thân thể 40 ngày. Sau việc rượu lậu, thì một người vắng mặt bị tòa phạt 1.000 quan tiền tây, còn năm việc nữa thì mỗi người phải phạt 500 quan tiền tây, nếu không nạp được tiền phạt thì phải cầu thúc thân thể 4 tháng. Sau đến việc vừa rượu lậu vừa khoang cự lại người làm sở Thương-chánh, thì tòa hỏi chứng cớ xong rồi tuyên án phạt tên Lưu-văn-Nhuận 500 quan tiền tây về tội v ốc rượu nắp cảo ốc lậu, tên Lưu văn-Sự và tên Lưu-văn-Nuôi, mỗi tên 4 tháng tù, tên Lưu-văn-Tài hai tháng tù, và tên Tống-đình-Quy phải sáu tháng tù, và mỗi tên phải phạt tiền là 500 quan cứa tên không nạp được tiền phạt, thì lại phải cầu thúc thân thể mỗi tên 4 tháng nữa.

Sau tòa xét đến việc tên Thanh-văn-Đạt về tội chứa thấp hai cái đồng hồ của M. De V lleroy, thì tòa tuyên án phạt tên Đạt 8 tháng tù.

Tên Lê-văn-Phú mắc tội M. Manant ở ngoài chợ trâu bò lấy mười đồng bạc, thì tòa hỏi chứng cớ xong rồi, tuyên án phạt tên Phú 3 tháng tù.

Tên Lê-văn-Nghĩa đã bị thua đánh bốm đặt nhật vào nhà M. Gironte và chực ăn cắp các đồ vật, tên hỏi các chứng cớ rồi, tuyên án phạt nó 3 tháng tù.

M. Nguyễn-văn-Mão, thư-ký sở giấy thép bị làm biên-bản đã lên trên xe hỏa tại ga Cầu Giát mà không lấy vé trước, đến khi người Contrôleur tây bắt giấy cắn-cước để làm biên bản, thì M. Mão nhất định không đưa ra, và cũng không nói cho biết tên họ là ai. Tòa xét xong tuyên án phạt M. Mão 50 quan tiền tây.

SAN-NHIÊN-ĐAI

Tối thứ năm 3 Juin 1926
KIM ỐC CHỮ KIỀU

Tối thứ sáu 4 Juin 1926
TẠO HÓA LIÊU NHÂN
Vở hát cải-lương soạn theo lối Nam-kỳ. Trung-kỳ và Bắc-kỳ như ca ngâm lý. Trong giờ hạ màn và giờ nghỉ sẽ có nhiều tay tài tử vào giúp bản-hội để họa các bài ca cải-lương nghe rất là hay và vui tai. Xin các ngài giữ chỗ trước kẻo hết.

Tối thứ bảy 5 Juin 1926
CHU-MẠI THẦN
Tích này có vai kép thương, tuồng tỷ, vợ Huế. Vui nhất là chỗ vợ cả tuồn-ty ở Huế ra đánh ghen với Thiệt-thị.

Tối chủ-nhật 6 Juin 1926
HẠNH NGUYỄN CỐNG HỒ

Tối thứ hai 7 Juin 1926
HAY GÌ MÀ RƯỚC TIẾNG GHEN VÀO MÌNH

Tối thứ ba 8 Juin 1926
HIỀN NỮ NGỘ KỲ DUYÊN
Vui nhất là vợ cả Bạc-Liệp ở Huế ra đánh ghen với Chi-hương.
3006

Rượu bổ-dào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯƠNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chớ không như có mấy thứ thuốc về những hình ta, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!
Xin xem-xét và so-sánh cho kỹ kẻo nhầm nhé!

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem kỹ các cáo-bạch của hãng hiện ở trang thứ tư tờ báo này.

CÁC QUÝ-KHÁCH CÁC TỈNH NÊN CHÚ Ý!

Kể từ ngày 1er Mai 1926. Hiệu Đắc-Bằng ở Hanoi mở thêm một phòng chụp ảnh trí về việc nhận mua bán ghế gỗ lim và cái bằng đen nước đợ hơn một trăm đồng bạc để hiến cho nhà trường ấy.

-Có người rất sành nghề đứng làm Quản-lý đã từng làm Mai-Bản ở các hiệu buôn lớn. Vậy từ nay trở đi các Ngài ở tỉnh xa muốn dùng bất cứ hàng gì, hoặc Hàng Sén, Tap Hóa, các đồ ăn uống, hay các đồ dùng trong nhà, thì xin cứ gửi giấy hay đánh giây-thép về sẽ có hàng gửi ngay, theo cách Hoàn-hóa giao-ngân.

Đánh giây-thép: Đắc-Bằng HANOI
Giây nói số 341
Nay kính cáo
Đắc-Bằng, 72 phố Hàng Bồ, Hanoi
3051

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Bình ghẻ chốc

Bán khắp trong thiên hạ

LÁC NGỨA, ĐÃ TRẦY KHÔ, NỨC GHẺ, cũng bắt kỳ lành chàng nào người ta dùng thì trị tuyệt một cách hay, thuốc thoa

FLORENTINE

Các ông, chớ thấy một lần, rồi có quả thuốc thật hiệu-nhiệm vậy chăng. Cứ xem người đã chữa chắc hay thật! Giấy các nhà thuốc đã tại sở: 52, R. de Grenelle PARIS

Thuốc cán FLORENTINE

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là: [illegible] đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, vân vân...

Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.

Chai lớn giá 0$90

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Trang-tiền

HANOI 3023

yếu đuối vàng vọt

GÂY MÒN

Thuốc SIROP DESCHIENS có huyết bổ

Làm cho tăng sức mạnh, ấy là một vị thuốc của Lâng-sa trở nên. Phàm kẻ nào hễ thấy mình gầy mòn, thì nên uống ngay... DESCHIENS, ở đường Paul-Bert số 59 Hà-nội.

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y-KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.

Kiến-hiệu lạ thường — Không sót
Để lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có cả ống nhỏ rọt . . . . . 0$20

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI:

PHARMACIE CHASSAGNE

59, RUE PAUL-BERT, HANOI 3002

TRONG LÚC SẢN-DỤC

Đàn bà vì khi sản-dục đau-đớn mệt nhọc mà yếu người đi. Huyết ra mất nhiều, thành ra ít đi và suy đi. Nhưng mà đứa con mới đẻ còn phải nhờ mẹ dưỡng-dục lâu, thì bấy giờ mẹ càng phải bồi-bổ cho tốt huyết, cho nhiều huyết. Muốn bổ huyết cho mạnh người, để có sữa tốt mà nuôi con, thì nên uống thuốc **PILULES-PINK** Thuốc ấy sinh huyết mau lắm, rồi lại làm cho sữa cũng tốt và nhiều. Đứa trẻ đã nhờ công mẹ sinh-thành, lại được bú sữa tốt mà sinh sức lực, đó là cái hạnh-phúc cả đời của nó bắt đầu từ đó.

Thuốc **PILULES-PINK** này hàng thuốc nào cũng có bán.

3044 j

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTES

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

3001

LỆ MUA BÁO

Kể từ nay trở đi các ngài được báo biếu rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy sau hết gửi ông nào mua thì gửi kèm theo mandat hay là tiền gửi theo giấy mua thư bảo-hiểm không trễ lắm. Bao báo chỉ tính gửi đến hoặc hết tháng hoặc hết năm chứ không tính gửi đến giữa tháng hay giữa năm.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai).

Người bị bệnh ghịp và bệnh sốt rét thường hay thấy trong mình mệt nhọc mà lại rất là lâu khỏi. Khi bị bệnh thì nhiều mồ-hôi, yếu đuối đi, đánh trống ngực, ăn không ngon, ngủ không yên, đau lưng, đau mình, khó thở, mệt nhọc lạ thường.

Chân huyết kém hẳn đi, thế thì nên bổ ngay vào cho chân huyết những chất đã hư đi trong khi ốm là: chất sắt, như thế mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì không còn gì dễ khỏi hơn nữa.

Uống thuốc ấy hễ đến dạ dày thì tan ngay, không sợ nguy hiểm gì cả. Chỉ trong vài hôm lại thấy khỏe mạnh như thường; những người nào bị bệnh ghịp mới khỏi, yếu đuối, đau lưng, đau-mình, đau dạ dày, hay đánh trống ngực mà dùng thuốc này thì thấy khoan khoái lạ lùng. Chỉ uống độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này thì lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

Nhà-xanh

Buổi vàn-minh cải-lương chế-tạo,
Đăng mấy lời kính-cáo đồng-bang.
Nhà-nội số 6 hàng Ngang.
Chính hiệu Nam-thịnh bán hàng rẻ thay
Trong nhà có cả thợ may.
Mới mượn người cắt ngày giấy khéo
Tùy lòng khách lấy xanh-tê, [ghê.
Theo được như ý chẳng hề có sai.
Mai xuôn cho [illegible] hai vai,
Đều được phẳng cả chẳng hoài hỏng chi
Cổ-dôm cổ-dọn một khi,
Vân minh mốt mới cổ thì lại cao.
Kính trình quý-khách đồng-bào,
Muốn mặc đẹp đẽ thì vào may qua.
Lời nói chẳng dám sai ngoa,
Chắc rằng có đến may qua mới tường.
Tôi trông quí chức đi đường.
Nhiều ông mặc áo vai thường vận siêu.
Chẳng qua nhiều chỗ làm liều,
Vậy xin kính cáo mấy điều thực ngôn.

NAM-THỊNH Tailleur

Số 6, phố hàng Ngang (Hanoi)

kính-cáo 3016

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng hay biết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rasco

0$60 một ống sáu cachets

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết sửa Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thần thì mỏi mệt gầy còm hay ai kém huyết sinh ra nóng phải làm cho hay lo nữa.

ẤY LÀ:

THUỐC NƯỚC BỔ HUYẾT MÁU BỔ 1$40

3001

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có [illegible]

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, phải tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestil

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

3001

Thuốc bột Saint André

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là: Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

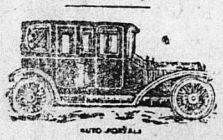
Sang Lào có hai ngày

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung kỳ

LƯỢT ĐI

Vinh cứ thứ sáu (sau khi xe lửa đêm Hanoi tới) chạy lên Napé ngủ, sáng hôm sau đi đến Thakhek đáp chuyến tàu thủy sang Vientiane.

LƯỢT VỀ

Thakhek sáng sớm thứ hai chạy đến Napé ngủ, sáng hôm sau tới Vinh đáp tàu đêm về Hanoi.

Mỗi chủ nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi xin đánh giây-thép cho biết trước hai mươi bốn giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi . . . . . 14.00 —

Ai sang đi Huế và Yên-tỷ đi Nghĩa-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lỏn về trước mỗi ngày.

Lối đánh giây thép: PHAMVANPHI,
Vinh, Đông-hà, Yên-tỷ, Thakhek hay là Napé

3012

Rượu bổ DAMIANI

Véritable Vin du Cap-Corse au Quinquina

Có tiếng đã nửa thế-kỷ nay.

Uống trước bữa ăn, thì ngon cơm, sau bữa cơm uống chán miệng rất thơm ngon, người già yếu, mới ốm khỏi, thức đêm, lao-lực, uống bổi-bổ sức mạnh.

Phải nhận kỹ thứ Rượu DAMIANI kẻo nhầm với các thứ Vin du Cap-Corse khác.

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đông-hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom Penh.

3007

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

Tại gian hàng bán các vị ăn

Rượu Cognac Otard Dupuy 3 sao . . .	*Một chai:*	3$fr 00
Rượu Pippermint Get, làm cho đỡ khát		2$fr. 50
Rượu khai vị Caro . . . . . Độ một lít:		1$fr 50
Vin du Cap Corse Damiani au quinquina. Một lít:		1$fr 00
Nước suối Vichy suối Célestins. . . . . Một chai:		4$fr. 20
Sữa stérilisé Berna. Lông, không pha đường. Một hộp:		0$ 30
Cristal Vouvray Mousseux. Giây xanh. Một chai:		1$fr. 50
Alcool de menthe de Ricqlès. Vệ-sinh, và giải-khát nên dùng trong mùa nóng. . . . . Độ một lít:		10 fr 00
Rượu Rhum du Pilar . . . . . Độ một lít:		22 fr. 50
La Suze. Làm bằng Sâm jura. Bổ và Vệ sinh, uống nguyên chất hay pha nước . . . . . Độ một lít:		18 fr. 00
Rượu Anisette Marie Brizard. . . . . Độ một lít:		21 fr. 00

3005

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đằng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE:

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

3010

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập tự năm 1856, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-tăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

GIÂY NÓI SỐ 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ . . . . . Một lítre:* 2$40
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* 1,25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hột. Một chai:* 1,25
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phải rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm . . . . . Một chai:* 1,25

GLUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai:* 0,80

Có ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu sẽ trả lời ngay. Tiền tem hàng phải người mua phải chịu

3046